

6 km | gem. duur 2:00u

wandelroute: bekijk transformatie in Rotterdam

BROEKBAKEMA'S BLIKVANGERS

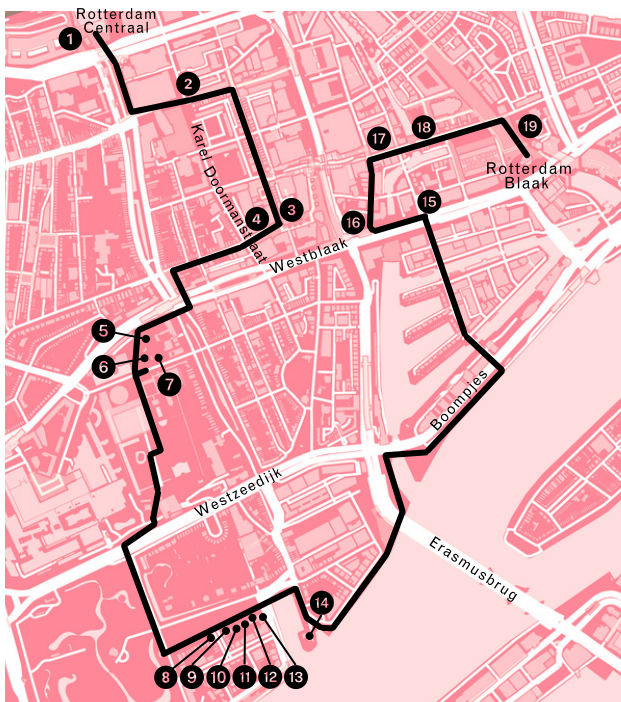
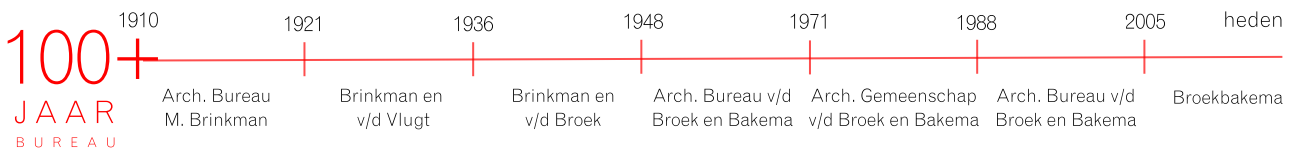
Er staan in Rotterdam markante gebouwen die geschiedenis schrijven met hun bijzondere verhalen. Ken je bijvoorbeeld het Schielandshuis waar de Franse keizer Napoleon ooit logeerde? Of heb je al eens gehoord van de eerste autovrije winkelpromenade? Het is maar een greep uit de roemrijke gebouwen en plekken in Rotterdam. Ontdek met eigen ogen de architectonische hoogstandjes die tot op de dag van vandaag springlevend zijn.

Deze unieke wandelroute neemt je mee langs 19 gebouwen die verweven zijn met de ruim honderdjarige geschiedenis van architectenbureau Broekbakema. Onze voorgangers maakten vele iconische gebouwen in de stad en sommigen zijn door latere generaties van ons bureau weer nieuw leven ingeblazen. Daar vertellen we graag meer over. Wandel door hartje Rotterdam en laat je verrassen door de verhalen die schuil gaan achter de façades, waar verleden, heden en de toekomst samenkomen.

Scan voor de route als GPX-bestand, leesbaar via een wandelapp (zoals Wandelnet).

broekbakema
the community builders

Start midden op het Stationsplein met rug naar station Rotterdam Centraal. Groothandelsgebouw (kijkpunt 1) aan RH.

1. Groothandelsgebouw (1953)

Architect: W. van Tijen, H.A. Maaskant

Adres: Stationsplein 45

Dit is een van dé symbolen van de wederopbouw van Rotterdam. Veel bedrijven die bij het bombardement van 1940 hun bedrijfsruimtes verloren, vonden in dit verzamelgebouw nieuwe huisvesting. Met 220m lang, 84m breed en 43m hoog, was het Groothandelsgebouw bij oplevering het grootste gebouw van Nederland. Indrukwekkend dus wat betreft formaat, maar ook wat betreft vormgeving. Het repeterend gebruik van beton en glas en een bijna klassieke architectonische detaillering van het gebouwt ontwerp zijn opvallend. Bijzondere (collectieve) voorzieningen waren destijds een bank, postkantoor, kapper, café-restaurant en bioscoop Kriterion in het dakpaviljoen. Sinds 1991 is het Groothandelsgebouw een Rijksmonument. Het complex is in de jaren 2002-2005 door architectenbureau J. van Stigt gerenoveerd. Broekbakema is in de periode van 1997-2004 één van de vele trotse bewoners geweest van dit bijzondere gebouw.

RD zebra-pad oversteken, LA bij Schouwburgplein, RD Lijnbaan (kijkpunt 2), zie de kenmerkende neon letters DE LIJNBAAN, loop hier onderdoor.

2. De Lijnbaan (1953)

Architect: Van den Broek en Bakema - J. van den Broek, J. Bakema, F.J. van Gool, H. Klopma

Adres: Lijnbaan 25

De Lijnbaan is wereldberoemd als eerste autovrije winkelpromenade. Dit winkelgebied bood oorspronkelijk plek aan 65 winkels en heeft een laag en breed straatprofiel en aan 2 zijden winkels. Ook bijzonder is dat de woningen en kantoorruimtes zoals gewoonlijk toentertijd niet boven de winkels geplaatst zijn, maar in aparte gebouwen erachter. De winkels worden bevoorradt vanuit een expeditiestraat aan de achterzijde, die ook de toegangstraat voor de woonbebouwing vormt. De eenvoudige en systematische vormgeving van het betonskelet van de winkels biedt ruimte voor een flexibele indeling. Deze winkelstraat is ontworpen met oog op de toekomst. In de loop der jaren heeft Broekbakema hier verschillende verbouwingen gerealiseerd. In 2010 kreeg De Lijnbaan de status van Rijksmonument. Mei architects and planners voerden een renovatie uit in 2014. Zo past De Lijnbaan zich continu aan naar de veranderende wensen van winkeliers en winkelend publiek.

Het centrum van Rotterdam werd hard getroffen door het bombardement in mei 1940. Wat volgde was de wederopbouwarchitectuur in de naoorlogse jaren. Broekbakema voert op dat moment, o.l.v. Johannes van den Broek en Jaap Bakema, een functionele en brutale stijl die past bij de tijdgeest en hiermee zijn stempel drukt op de Rotterdamse binnenstad.

RD Korte Lijnbaan. RA bij de winkelstraat Lijnbaan. RD tot het Binnenwegplein. Meubelwarenhuis De Klerk (kijkpunt 3) aan LH op de hoek.

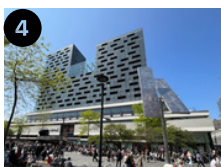

3. Meubelwarenhuis De Klerk (1953)

Architect: Van den Broek en Bakema - J. van den Broek, H.B.J. Lops, F.J. van Gool
Adres: Lijnbaan 150

Meubelwarenhuis De Klerk verloor in de oorlogsjaren zijn Rotterdamse winkels en liet op de hoek van het Binnenwegplein een nieuw pand bouwen. Het werd een moderne kubus van 5 verdiepingen, bekleed met aluminium platen en verticale glasstroken. Dit gebouw bood veel vloeroppervlak voor het tonen van meubels. Bezoekers liepen over brede trappen rond de centrale vide langs de spiraalsgewijs oplopende verkoopvloeren. Door glastegels in het dak kwam daglicht langs de gesloten gevels, de vide zorgde voor daglicht op de tweede en derde verdieping. Tussen 1988 en 2014 was hier boekhandel Donner gevestigd. Het voormalige pand van De Klerk/Donner is sindsdien in gebruik geweest door verschillende kledingzaken en is in 2021 door WDJArchitecten en JP Van Eesteren geschikt gemaakt voor winkels en horeca. Het pand krijgt een groen dak dat via buitenroltrappen te bereiken is.

RA Binnenwegplein. Zie direct Warenhuis Ter Meulen (kijkpunt 4) aan RH, over de gehele breedte van het Binnenwegplein.

4. Warenhuis Ter Meulen (1951)

Architect: Van den Broek en Bakema - J. van den Broek, H.B.J. Lops, J.M. Stokla
Adres: Binnenwegplein

Warenhuis Ter Meulen, damesconfectiezaak Wassen en schoenenwinkel Van Vorst zochten na de oorlogsjaren nieuwe huisvesting en kwamen samen onder één dak in een 100 meter lang winkelpand. In de gevel was de driedeling te zien. Maar het interieur bestond uit één doorgaande ruimte, gescheiden door glaswanden. Jo van den Broek (architect-directeur Van den Broek en Bakema) zag op zijn studiereis in de Verenigde Staten veel gesloten warenhuizen. Hij koos voor licht: de gesloten gevelvlakken worden voorzien van glazen bovenlichten en af en toe is er een groot glasvlak in de gevel. De begane grond is één grote etalage. 'Zien is kopen', was het credo. De originele winkels vind je hier niet meer, maar het gebouw heeft altijd een winkelfunctie gehouden. Het gebouw is meermaals gerenoveerd en uitgebreid door het team van Broekbakema, de nieuwste dakopbouw naar ontwerp van Ibelings van Tilburg voegt twee 70 meter hoge woontorens met 114 appartementen toe (2012). Hiermee is het Ter Meulengebouw behoed voor de sloop en heeft het een nieuwe toekomst gekregen.

Houd Warenhuis Ter Meulen aan je RH. RD Karel Doormanstraat, aan het einde oversteken. RD Oude Binnenweg in. Bij Eendrachtsplein LA langs het kunstwerk 'Santa Claus'. RD bij stoplicht, Westblaak oversteken. Direct RA bij stoplicht, Eendrachtsweg en Westersingel oversteken. RD Rochussenstraat in. Eerste afslag LA Jongkindstraat in. Woonhuis Sonneveld (kijkpunt 5) aan LH.

5. Woonhuis Sonneveld (1932)

Architect: Brinkman en van der Vlugt - L. van der Vlugt
Adres: Jongkindstraat 12

Museumwoning Huis Sonneveld is een van de best bewaard gebleven woonhuizen in de stijl van het Nieuwe Bouwen, een functionalistische architectuur die begin 20ste eeuw opkwam en zijn hoogtepunt tussen de beide wereldoorlogen beleefde. De functie van het gebouw en de behoeften van de gebruikers stonden voorop. Moderne materialen als beton en recent ontwikkelde staalconstructies werden toegepast. Opdrachtgever Albertus Sonneveld was één van de drie directeuren van de Van Nellefabriek en gaf opdracht om dit vrijstaand huis voor zijn gezin te ontwerpen. Bijzonder is dat Brinkman en Van der Vlugt

behalve het huis, óók het interieur hebben ontworpen. Voor de inrichting zijn er voornamelijk meubels van de meubelontwerper en fabrikant Gispen gebruikt, waarvan sommige zelfs speciaal voor de Sonnevelds werden gemaakt. Huis Sonneveld is in opdracht van Volkskracht Historische Monumenten door architectenbureau Molenaar & Van Winden grondig gerestaureerd en in 2001 als museumwoning geopend voor publiek.

Vervolg route. Op de volgende hoek van de Jongkindstraat Chabot Museum (kijkpunt 6) aan LH.

6. Chabot Museum (1938)

Architect: G.W. Baas, L. Stokla

Adres: Museumpark 11

Dit Rijksmonument is een ontwerp van de architect G.W. Baas, die daarvoor vele jaren werkte bij architectenbureau Brinkman & Van der Vlugt. De bouwstijl is duidelijk herkenbaar: deze modernistische witte villa is een goed voorbeeld van Het Nieuwe Bouwen, net als het nabijgelegen Woonhuis Sonneveld en Woonhuis Boevé. De villa is oorspronkelijk gebouwd als woonhuis, in opdracht van de familie Kraaijeveld. Na de oorlog werd de villa aangepast als kantoor en in 1972 werd het uitgebreid met een tweede verdieping (Ernest Groosman). In 1993 werd dit gebouw op initiatief van het echtpaar Grootveld-Parrée, en onder leiding van De Weger architecten en ingenieurs, omgebouwd tot een museum gewijd aan de Rotterdamse expressionistische schilder en beeldhouwer Hendrik Chabot.

Ga terug in de tijd en bekijk hoe een vooraanstaande Rotterdamse familie leefde in museumwoning Huis Sonneveld. Of boek een combiticket; volg een rondleiding door de Van Nellefabriek, bezoek Chabot Museum & Huis Sonneveld. Zie één van de websites van deze locaties.

RD straat uitlopen. Loop 50m LA Woonhuis Boevé (kijkpunt 7) aan LH.

7. Woonhuis Boevé (1934)

Architect: Brinkman en van der Vlugt - J. Brinkman en L. van der Vlugt

Adres: Museumpark 9

Woonhuis Boevé is gebouwd als dokterswoning met praktijkruimte voor de arts Boevé. De ruimtes waren oorspronkelijk functioneel ingedeeld, gescheiden in privé en praktijk. Vanwege de slechte bodem werd ervoor gekozen om deze villa licht te construeren, de draagconstructie bestaat uit een stalen skelet. De gevels zijn niet-dragend, dat zie je aan de doorlopende glasstrook op de begane grond. Hier bevonden zich oorspronkelijk de woonvertrekken en een dokterspraktijk. De slaapkamers op de verdieping lagen aan één langgerekte gang en sloten aan op een balkon dat loopt over de gehele lengte van de woning. Op het dakterras bevond zich een gymnastiekkamer. De villa is meermaals van functie veranderd en in 2011 gerestaureerd en gerenoveerd door Molenaar & Co om vandaag de dag dienst te doen als luxe kantoorruimte.

Sta met je rug naar Woonhuis Boevé. Steek de weg schuin over. RD tussen Museum Boijmans van Beuningen en het Boijmans Depot naar het Melkkoppad. Vervolg pad L langs ingang parkeergarage.

Pauze? Neem plaats op een bankje in het Museumpark.

Na +/- 200m na ingang parkeergarage RA wandelpad op. Eerste LA, Vervolg pad over de wandelbrug. RD tussen Natuurhistorisch Museum en Kunsthal. RA hellingpad omhoog. Boven, direct LA bij stoplicht Westzeedijk oversteken. RD Kievitslaan in. Houd Het Park aan RH. Bij restaurant Hkiki LA Westerlaan oversteken. RD Parklaan.

Welkom op de Parklaan! Een statige laan voor welgesteld Rotterdam van vroeger en nu. Het gebied is één van de weinige historische locaties die tijdens de oorlog intact bleef. Lopend langs deze laan maken we verschillende stops. Hier krijg je een beeld van historisch Rotterdam.

Volg RD Parklaan tot kruisende straat Parkstraat. Steek over, op de hoek aan RH Parklaanflat (kijkpunt 8).

8. Parklaanflat (1933)

Architect: W. van Tijen, A. Aronsohn, J. van den Broek, J. Uijterlinde
Adres: Parklaan 24

De Rijksmonumentale Parklaanflat is ontworpen in de geest van het Nieuwe Bouwen. Gestapeld wonen had de toekomst volgens Van Tijen, en niet alleen in de sociale woningbouw. De zes luxe appartementen in dit woongebouw beslaan elk een volledige verdieping. Voor zichzelf bouwde Van Tijen een appartement op het dak, een penthouse, met een dakterras dat uitzicht biedt op de haven. Het gebouw heeft een draagconstructie van stalen kolommen en balken waardoor alle binnenwanden verwijderd kunnen worden. De zoektocht naar lichtgewichtmaterialen zorgde voor een innovatieve oplossing: de glazen vliesgevel. Deze gevel is als een vlies tegen het gebouw geplaatst, maar heeft geen dragende functie en geeft geen stabiliteit aan het gebouw. Destijds een nationale primeur.

Vervolg RD Parklaan, aan RH:

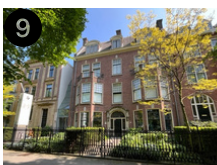
Belasting & Douanemuseum (kijkpunt 9)

Parklaan nr. 12 (kijkpunt 10)

Parklaan nr. 10 (kijkpunt 11)

Elevatorhuis (kijkpunt 12)

Scheepvaarthuis (kijkpunt 13)

9. Belasting & Douanemuseum (1910)

Architect: A.W. Meineken (nr. 14) / onbekend (nr. 16)
Adres: Parklaan 14-16

Het pand aan Parklaan 14 is het voormalig woonhuis van familie De Kuyper, de bekende distilleerdersfamilie uit Rotterdam en Schiedam. Vanaf 1948 bood het statige pand onderdak aan het 'Nederlandsch Belastingmuseum'. Het museum, nu gehuisvest in de twee herenhuizen nr. 14 én 16, is door het team van Broekbakema (o.l.v. J. van Iersel) gerenoveerd en gerestaureerd in 2012, en hiermee aangepast aan de huidige museale maatstaven. Installaties zijn tijdens de renovatie zorgvuldig weggewerkt zodat het historische karakter intact bleef. Het oorspronkelijke tuinhek vóór het Rijksmonument is gerestaureerd. Ook is er een nieuw hek ontworpen voor het naastgelegen pand, waarin een dichtregel van Jules Deelder is verwerkt: "de belastingplicht is ons aller recht".

Aan de Parklaan in Rotterdam was voorheen het kantoorgebouw van de DHB-bank gelegen. Voor deze vestiging werden ooit drie historische panden aaneengeschakeld; het Elevatorhuis op Parklaan 8 en de historische stadsvilla's op Parklaan 10 en 12. Het team van Broekbakema, o.l.v. architect Meindert Booi, zorgde voor de transformatie en renovatie van deze statige panden.

10

10. Parklaan 12 (onbekend)

Architect: onbekend

Adres: Parklaan 12

Parklaan 12 werd in 2018 getransformeerd van voormalig DHB-bankgebouw tot acht sfeervolle short-stay appartementen. Hierbij zijn historische elementen in ere hersteld, zoals de glaskap voor royale belichting in het trappenhuis en de voorgevel met houten kozijnen. Het souterrain biedt nu ruimte voor een gezamenlijke wasvoorziening. Het pand is verduurzaamd, zowel Parklaan 10 als 12 gingen van energielabel H naar B. Vanaf de straatzijde zijn de ingrepen niet zichtbaar. Dat komt doordat het een beschermd stadsgezicht betreft. Wijzigingen aan de gevel zijn met grote zorgvuldigheid gedaan volgens oorspronkelijke detaillering.

11

11. Parklaan 10 (1909)

Architect: J. Verheul Dirkszoon

Adres: Parklaan 10

De voormalige 'Jugendstil-villa' op nummer 10 is in 1909 ontworpen door architect Johannes Verheul Dirkszoon. Het gebouw is, samen met Parklaan 12, een beschermd stadsgezicht. Bij de renovatie in 2018 werd een prachtige marmeren entreetrap aangetroffen, die dichtgemetseld bleek. Deze is in oude glorie hersteld. De kunststofkozijnen zijn vervangen door hout en het oorspronkelijke houten lijstwerk werd gerestaureerd. Voor het interieur is goed gekeken naar het gebouw aan Westersingel nr. 216. Dit pand is door dezelfde architect in dezelfde periode ontworpen en nog in oorspronkelijke toestand. Detailleringen in deuren en lijstwerken in het interieur zijn op basis hiervan gereconstrueerd. Daardoor ademt het interieur weer de oude luister van weleer.

12

12. Elevatorhuis (1914)

Architect: M. Brinkman

Adres: Parklaan 8

Nu een sfeervol bedrijfsverzamelgebouw, maar oorspronkelijk in 1914 ontworpen door Michiel Brinkman als kantoor in de 'Um 1800-stijl' voor de Graan Elevator Maatschappij (GEM). De GEM specialiseerde in het mechanisch overslaan van graan. Deze geschiedenis zie je op verschillende plekken in het gebouw terug. Bijvoorbeeld op de gevelreliëf bovenaan het pand. Voor zijn tijd was het Elevatorhuis vooruitstrevend ingericht met een lift en centrale verwarming. Samen met de huidige eigenaar is het team van Broekbakema de restauratie en transformatie aangegaan. Unieke delen zoals glas-in-lood zijn gerestaureerd, terwijl oud tegelwerk in het interieur bewust weer in het zicht is gebracht. Dit jonge monument is in oude allure teruggebracht en geüpgraded van energielabel G naar A, helemaal naar de wensen en eisen van nu.

13. Scheepvaarthuis / hoofdkantoor Van Nieuvelt Goudriaan (1909)

Architect: J.P. Stok wzn.

Adres: Parklaan 2

In 1909 ontwierp architect J.P. Stok Wzn. een sober maar statig hoofdkantoor voor het Rotterdamse redersbedrijf van Nieuvelt Goudriaan. Dit gebouw was een vroeg voorbeeld van kantoorbouw voor de scheepvaart en symboliseerde de florierende groei van de Rotterdamse haven. Het kantoorpand is volledig opgetrokken uit natuursteen en telt drie bouwlagen. Bij het omhoogkijken zie je een prachtige houten daklijst met daarop twaalf bronzen beelden van figuren uit de dierenriem. In 2013 ontwierp Broekbakema (o.l.v. M. Booi) in dit Rijksmonument een nieuwe kantooromgeving voor de huidige bewoner, Rederij Anthony Verder. Het interieur biedt nu moderne werkplekken en ruimte voor ontmoetingen zoals in de lounge op de begane grond. Verborgene elementen in het interieur werden in ere hersteld. Bij binnenkomst is de identiteit van Anthony Verder direct herkenbaar door de geëtaleerde scheepsmodellen van de vloot. Een nieuwe glazen ingangspartij werd toegevoegd.

Steek Veerhaven over. RD Westplein, houd de haven aan RH. RA Veerkade. Vervolg RD, in de bocht Clubgebouw Koninklijke Roei- en Zeilvereniging De Maas (kijkpunt 14) aan RH.

14. Clubgebouw Koninklijke Roei- en Zeilvereniging De Maas (1909)

Architect: B. Hooijkaas jr., M. Brinkman

Adres: Veerdam 1

Dit karakteristieke gebouw is niet te missen, met zijn herkenbare groen geglazuurde dakpannen en tegelversiering met het wapen "De Maas" in het rondgaande fries. Dit is het clubhuis van de Koninklijke Roei- en Zeilvereniging, bestaande uit een hoofdgebouw voor feesten en twee drijvende boothuizen. De Rotterdamse havenbaronnen kwamen samen in het clubgebouw. De gemeente verhuurde het terrein 35 jaar aan de club. Een bijzondere voorwaarde was dat de club het gebouw beschikbaar zou stellen bij koninklijk bezoek aan de haven, zodat er in- en uitgescheept kon worden.

Vervolg RD Willemskade met bocht mee. Hou de Maas aan RH.

Vanaf de Willemskade zie je aan de overkant de Kop van Zuid. Hier vindt je nog tal van herinneringen aan de ooit succesvolle Holland Amerikalijn (HAL), vertrek- en aankomstpunt van vele reizigers en levendige handel. Je ziet hier de vooruitgang en veranderingen die het gebied heeft doorgemaakt. Wil je de wandelroute te verlengen? Steek dan de Maas over via de Erasmusbrug en loop rond op de Kop van Zuid. Bekijk met eigen ogen de oude opslagloodsen, het voormalig hoofdkantoor HAL (nu Hotel New York) en de HAL Ontvangsthal (Van den Broek en Bakema - 1949, nu Cruiseterminal).

RD volg Willemskade. Hou Maas aan RH. RD onder Erasmusbrug door. Volg bocht naar links bij Willemsplein, helling op. RA over Nieuwe Leuvebrug. RD Boompjes in, langs oorlogsmonument De Boeg. Loop over de kade langs het water. LA ter hoogte van het hoge kantoorgebouw 'de Maas' (Rijkswaterstaat) Rederijstraat in. RD over Rederijbrug. RD Glashaven in. RD Regentessebrug over. RD Posthoornstraat in. RD bij kruising Blaak oversteken bij stoplicht. Het trapsgewijs vormgegeven Appartementencomplex Blaak (kijkpunt 15) aan RH.

15

15. Appartementencomplex Blaak (1980)

Architect: Van den Broek en Bakema - P. Balhuizen

Adres: Nieuwstraat 166-300

Eind jaren '70 wilde de Gemeente Rotterdam het wonen in de binnenstad stimuleren. Dit was één van de eerste complexen die in dat kader werd gerealiseerd. Aan de Blaak had de gemeente oorspronkelijk een plan voor lage bebouwing met een hoger blok aan de Nieuwstraat. Maar Van den Broek en Bakema pleitte voor twee haakvormige blokken die in hoogte oplopen. Het idee was simpel - meer massa aan de Blaak creëren om op te boksen tegen de grote bankgebouwen en de straat tegelijkertijd een stedelijker profiel geven. Uiteindelijk zijn het drie haken geworden, die drie binnenhoven omarmen. Het complete complex bestaat uit aaneengeschaalde woongebouwen, met een half verdiepte parkeergarage in 2 lagen en commerciële ruimtes langs de Blaak. Een slimme positionering van de haakvormige woonblokken zorgt ervoor dat alle appartementen een balkon of terras aan de zonzijde hebben. Op het dak van de parkeergarage zijn buitenruimtes gecreëerd - extra plekken om van het uitzicht te genieten. Het complex biedt in totaal plek aan 141 appartementen.

LA houd de straat Blaak aan LH. RA Korte Hoogstraat. Schielandshuis (kijkpunt 16) aan LH.

16

16. Schielandshuis (1665)

Architect: J. Lois, P. Post

Adres: Korte Hoogstraat 31

Het zeventiende-eeuwse Schielandshuis is een ontwerp van de Rotterdamse lakenkoopman J. Lois en architect P. Post. Als het gebouw kon praten dan zou het boeiende verhalen vertellen. Zo logeerde Napoleon hier, en weigerde Tsaar Alexander I van Rusland enkele jaren later de kamer te betreden waar Napoleon had geslapen. De lange bestaansgeschiedenis is gekleurd door verschillende gebruikers en gebeurtenissen. Een verwoestende brand, verbouwingen en een sluiting vanwege de slechte staat van het pand zijn onderdeel van het verhaal van dit gebouw. In 1986 heeft architect J. van Iersel (later één van de directeuren van Broekbakema) i.s.m. Museum Rotterdam de eerste vaste tentoonstelling in het volledig gerestaureerde gebouw ontworpen. Zo zijn onze collega's een van de vele kleine schakels. De huidige bewoners van het pand, ook bekend als 'Huis van de stad', hebben allemaal een groot hart voor Rotterdam, met Rotterdam Partners als spin in het web.

Vervolg RD Korte Hoogstraat, RA Hoogstraat, over klein water Delftsevaart. HUF gebouw (kijkpunt 17) aan LH.

17

17. HUF gebouw (1953)

Architect: Van den Broek en Bakema - J. van den Broek, J. Bakema

Adres: Hoogstraat 181

Het HUF-gebouw is een iconisch wederopbouwmonument in Rotterdam. Het pand, oorspronkelijk een schoenenmagazijn, onderscheidt zich door zijn heldere en transparante ontwerp. De begane grond diende als grote vitrine, volgens de Amerikaanse winkelconcepten van die tijd. Deze invloeden hebben we eerder gezien bij Meubelwarenhuis De Klerk en Warenhuis Ter Meulen op de Lijnbaan. Boven de magazijnverdieping bevonden zich drie kantoorverdiepingen en een dienstwoning. De innovatieve vliesgevel van staal en glas, een prototype voor latere gebouwen, is kenmerkend. Na jarenlange verwaarlozing is het gebouw in 1999 gerestaureerd door WDJArchitecten. Het HUF-gebouw is een van de 18 Rotterdamse naoorlogse bouwwerken die zijn opgenomen in de Wederopbouw Top 100, zoals bekendgemaakt door Minister Plassterk tijdens de feestelijke heropening van het gebouw in 2010.

Vervolg +/- 10m RD Korte Hoogstraat, direct aan RH Galeries Modernes (kijkpunt 18).

18

18. Galeries Modernes (1956)

Architect: Van den Broek en Bakema - J. Bakema

Adres: Hoogstraat 177

Warenhuis Galeries Modernes was in de 20e eeuw een gevestigde naam en hun thuis aan de Hoogstraat was destijds hypermodern. Typerend is de glasstrook aan de bovenkant van het gebouw die zorgt voor daglicht. Na de sluiting van Galeries Modernes in 1970 begon helaas het verval. De bovenste verdiepingen werden verbouwd tot kantoren. Verschillende schoenen- en modewinkels en dumpzaken betrokken het pand, vitrines werden dichtgezet en de gesloten gevel van geglazuurde baksteen zijn vervangen door een aluminium kantoorgevel. Sinds 2021 wordt het prominente pand aan de Hoogstraat naar een ontwerp van KAAAN Architecten verbouwd tot een designhotel.

RD Hoogstraat vervolgen tot Binnenrotte. In de verte zie je een wit gebouw met trapgevel en gele buizen, dit is de Bibliotheek (kijkpunt 19).

19

19. Centrale Bibliotheek (1983)

Architect: Van den Broek en Bakema - J. Bakema, H. Boot

Adres: Hoogstraat 110

De Bibliotheek bevindt zich in het hart van Rotterdam en het pand is niet te missen: de getrapte opbouw en de gele buizen en herken je uit duizenden. De hoofdentree vind je op de hoek van de Hoogstraat en het marktplein. Via een reeks roltrappen in een centrale vide zijn de verdiepingen bereikbaar. Mede dankzij de glazen kap op de vide heb je hier een prachtig uitzicht over de stad. Tussen 2002 en 2004 is de begane grond ingrijpend verbouwd en zijn de verdiepingen heringericht door het team van Broekbakema (o.l.v. M.Booij), in 2012 is het theater zichtbaar, toegankelijk en multifunctioneel gemaakt (o.l.v. A. Vos). Binnenkort vindt er een nieuwe transformatie plaats: de plannen van Powerhouse Company en Atelier Oslo en Lundhagem uit Noorwegen zijn in ontwikkeling.

Je bent bijna bij het eindpunt aangeland. Is de bibliotheek open? Loop dan naar binnen, ga met de roltrap naar boven en neem een welverdiende pauze op het dakterras met horecapunt. Geniet van het uitzicht over het centrum van Rotterdam!

Als je met je rug naar de ingang van de bibliotheek staat dan zie je links het kenmerkend dak in de vorm van een vliegende schotel, dit is station Rotterdam Blaak. Het eindpunt is bereikt!

Ben je enthousiast geworden van deze wandeling en ben je benieuwd naar méér Rotterdamse iconen die verweven zijn met de ruim honderdjarige geschiedenis van Broekbakema? Bezoek dan ook eens de Van Nellefabriek (UNESCO werelderfgoed), Diergaarde Blijdorp (waar we monumenten restaureren) of het Justus van Effencomplex (mijlpaal in de Nederlandse volkshuisvestingsbouw en wereldberoemd vanwege zijn verhoogde woonstraat). Of bekijk ons werk op www.broekbakema.nl

Deze wandelroute is samengesteld door architectenbureau Broekbakema. Al meer dan 100 jaar ontwerpen we mensgerichte gebouwen met tijdloze allure. Ook worden bestaande gebouwen weer in oude luister hersteld met oog voor de monumentale waarden. Waar nodig creëren we nieuwe functies die het gebouw ook in de toekomst relevant, gezond en prettig in gebruik laten zijn. Zo wordt er opnieuw betekenis en waarde toegevoegd. We zijn ervaren in het begeleiden van diverse soorten transformaties, van modern kantoorgebouw en school tot musea en Rijksmonument. Hier creëren we plekken voor de toekomst van morgen met oog voor welbevinden van mensen en als community in de samenleving.

broekbakema
the community builders

010 413 47 80
INFO@BROEKBAKEMA.NL
WWW.BROEKBAKEMA.NL